

MINISTER FINANSÓW
PB5/KD-033-317-2122/02

Warszawa, 2002-09-

04

**Izby, urzędy skarbowe
i urzędy kontroli skarbowej
wszystkie**

Mając na uwadze zapewnienie jednolitego stosowania prawa podatkowego przez organy podatkowe oraz organy kontroli skarbowej, działając na podstawie art. 14 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.), uprzejmie wyjaśniam.

Na podstawie art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 ze zm.), adwokat wykonuje zawód w kancelarii adwokackiej, w zespole adwokackim oraz w spółce cywilnej, jawnej lub partnerskiej z wyłącznym udziałem adwokatów lub adwokatów i radców prawnych, albo w spółce komandytowej, w której komplementariuszami są wyłącznie adwokaci lub adwokaci i radcowie prawni, przy czym wyłącznym przedmiotem takich spółek jest świadczenie pomocy prawnej. Ponadto na podstawie art. 4a ust. 2 ww. ustawy, siedzibę zawodową adwokata, na jego wniosek, wyznacza okręgowa rada adwokacka.

Jednocześnie stosownie do art. 21 ust. 3 tej ustawy, adwokat świadczy pomoc prawną z urzędu w okręgu sądu rejonowego, w którym ma wyznaczoną siedzibę zawodową.

Z literalnego brzmienia ostatnio cytowanego przepisu wynika zatem, iż jego treść odnosi się podmiotowo do wykonującego zawód adwokata, bez względu na sposób wykonywania zawodu. W przypadku świadczenia pomocy prawnej z urzędu nie ma zatem znaczenia fakt, czy adwokat wykonuje zawód w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, czy jest współnikiem np.: spółki cywilnej, jawnej, czy komandytowej, gdyż to on osobiście świadczy pomoc prawną z urzędu. Także w przypadku udzielenia substytucji w oparciu o przepisy art. 25 ust. 1 Prawa o adwokaturze, pomoc prawną osobiście świadczy adwokat, któremu udzielono substytucji, a nie adwokat zastępowany.

Ponadto, na poparcie tej tezy podkreślić należy, że to sąd, na żądanie oskarżonego, który nie ma obrońcy z wyboru, wyznacza obrońcę z urzędu do osobistego udzielenia pomocy prawnej (art. 78 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.).

Jednocześnie rozporządzenie wykonawcze, do powołanej wyżej ustawy Prawo o adwokaturze, z dnia 12 grudnia 1997 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. Nr 154, poz. 1013 ze zm.), w § 21 określa, że koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują m. in. niezbędne, udokumentowane wydatki adwokata lub radcy prawnego (a nie zespołu, czy spółki, o których mowa w powołanym na wstępie przepisie).

Analiza przytoczonych wyżej przepisów jednoznacznie wskazuje zatem, iż pomocy prawnej z urzędu, na zlecenie sądu, udziela osobiście adwokat, bądź osobiście wyznaczony przez niego zastępca, po udzieleniu substytucji.

Przechodząc natomiast na grunt przepisów prawa podatkowego należy zauważyć, iż w myśl art. 13 pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.), za przychody z działalności wykonywanej osobiście, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, uważa się przychody osób, którym organ władzy lub administracji państwowej albo samorządowej, sąd lub prokurator, na podstawie właściwych przepisów, zlecił wykonanie określonych czynności, a zwłaszcza przychody w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym i administracyjnym oraz płatników, i inkasentów należności publicznoprawnych, a także przychody z tytułu udziału w komisjach powoływanych przez organy władzy lub administracji państwowej albo samorządowej, z wyjątkiem przychodów, o których mowa w pkt 9.

W świetle powyższego, przychody adwokatów z tytułu świadczenia z urzędu, na zlecenie sądu, pomocy prawnej, należy kwalifikować do przychodów, o których mowa w powołanym wyżej art. 13 pkt 6 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Ponadto należy podkreślić, iż na gruncie prawa podatkowego nie ma przeszkód, aby osoby prowadzące działalność gospodarczą, równocześnie wykonywały na zlecenie sądu określone czynności i osiągały z tego tytułu przychody, o których mowa w art. 13 pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Powołany ostatnio przepis (w przeciwieństwie do art. 13 pkt 8 regulującego przychody z tytułu osobistego wykonywania usług na podstawie umowy zlecenia lub o dzieło) nie zawiera żadnych wyłączeń.

Konsekwencją takiej kwalifikacji przychodu, jest spoczywający na sądach dokonujących wypłaty przedmiotowych kwot, obowiązek płatnika, określony w art. 41 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W myśl tej regulacji, płatnicy (sądy) są obowiązani do poboru zaliczek na podatek dochodowy w wysokości 20% należności pomniejszonej o koszty uzyskania przychodów w wysokości określonej w art. 22 ust. 9. Z kolei, na podstawie art. 42 ust. 1 tej ustawy, w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki, płatnicy mają obowiązek przekazania kwoty pobranych zaliczek na podatek dochodowy na rachunek urzędu skarbowego właściwego według siedziby płatnika. Następnie, w terminie do 15 marca roku następującego po roku podatkowym płatnicy obowiązani są przesyłać podatnikom oraz urzędowi skarbowemu właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania podatnika imienne informacje o wysokości dochodu na formularzu PIT-8B.

Jednocześnie, osiągający przedmiotowe dochody podatnicy są obowiązani wykazać je, łącznie z dochodami uzyskanymi z innych źródeł, w składanym do dnia 30 kwietnia następnego roku

zeznaniu rocznym i do obliczenia należnego podatku dochodowego, zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, tj. według obowiązującej w danym roku skali podatkowej.

W tym stanie rzeczy wyjaśnienia zawarte w piśmie z dnia 10 września 1998 r. Nr PB2/AŁ-0413/98 należy uznać za nieaktualne.

Pragnę równocześnie zwrócić uwagę na postanowienia art. 14 § 6 ustawy - Ordynacja podatkowa, zgodnie z którymi, zastosowanie się podatnika do urzędowej interpretacji przepisów prawa podatkowego, nie może mu szkodzić.

Z upoważnienia MINISTRA FINANSÓW
PODSEKRETAŃ STANU

Irena Ożóg